INSTYTUT STUDIÓW PODATKOWYCH
MODZELEWSKI I WSPÓLNICY

Zagadnienie niedostatecznej kapitalizacji

w umowach cash poolingu - CIT

Andrzej Łukiańczuk

W art. 16 ust. l pkt 60 i 61 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ograniczona została możliwość zaliczania przez określone osoby prawne (spółki i spółdzielnie) do ich kosztów uzyskania przychodów wypłacanych odsetek od niektórych udzielonych im pożyczek i kredytów, niezależnie od faktu wykorzystywania tych pożyczek bądź kredytów na cele związane z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Należy zauważyć, że - co do zasady - umowa cash poolingu choć do pewnego stopnia przypomina w swym charakterze uregulowaną w polskim prawie umowę pożyczki, jednak nie wyczerpuje istotnych jej znamion. Stosownie do przepisu art. 720 k.c. dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego pożyczkę określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.
W przypadku cash pooling nie dochodzi do zawarcia umowy pożyczki, ponieważ brak jest zobowiązania do przeniesienia określonej ilości pieniędzy na określony w umowie podmiot. Uczestnik tego typu umowy nie wie, czy środki te zostaną wykorzystane, w jakiej wysokości i przez którego uczestnika. Tym samym nie jest skonkretyzowana druga strona transakcji, jak też jej przedmiot, ponieważ źródłem, z którego zostanie zasilony rachunek o saldzie debetowym, jest rachunek zbiorczy, na którym gromadzone są wolne środki wszystkich posiadających je uczestników umowy cash pooling. Co więcej, w umowie cash poolingu brak jest swobodnego dysponowania pieniędzmi, co jest elementem koniecznym umowy pożyczki. Pool leader nie ma natomiast możliwości dysponowania otrzymanymi od uczestników umowy nadwyżkami finansowymi jako właściciel, w szczególności nie może nimi rozporządzać w żaden inny sposób, aniżeli wynikające z umowy przeznaczenie ich na kompensowanie niedoborów finansowych innych uczestników.

Organy podatkowe wyrażają pogląd, zgodnie z którym do kwalifikacji podatkowej odsetek płaconych w ramach zawartych umów cash poolingu nie ma zastosowania ograniczenie do ich zaliczenia do kosztów podatkowych wynikające z tzw. „cienkiej kapitalizacji". Przykładowo w interpretacji indywidualnej z dnia 5 stycznia 2011 r. (ILPB4/423-254/10-6/MC) Minister Finansów uznał za prawidłowe stanowisko wnioskodawcy, zgodnie z którym: „(...) W konsekwencji, Spółka stoi na stanowisku, że w odniesieniu do odsetek, które będą płacone przez Nią na podstawie umowy o zarządzanie płynnością finansową w przypadku wystąpienia w danym kwartale ujemnych sald dziennych na Jej rachunku, nie znajdą zastosowania przepisy dotyczące niedostatecznej kapitalizacji." Cash poolingu nie spełnia ustawowych warunków umowy pożyczki. Potwierdził to Minister Finansów w interpretacji z 23 września 2010 (IPPB5/423-437/10-6/JC).

Andrzej Łukiańczuk
Doradca podatkowy nr wpisu 10266

Kierownik zespołu cen transferowych, zajmuje się przede wszystkim problematyką cen transferowych oraz zagadnieniami związanymi z podatkami dochodowymi, w tym sposobami legalnej optymalizacji podatkowej w ramach restrukturyzacji podmiotów gospodarczych, a także prawem bilansowym. Wieloletni pracownik Departamentu Rachunkowości i Podatków jednego z największych podmiotów gospodarczych w Polsce. Od kilku lat związany zawodowo z ISP.

andrzej.lukianczuk@isp-modzelewski.pl
tel. (22) 517 30 60

Pakiet Bezpieczeństwa Podatkowego:
zwiększa spokój i bezpieczeństwo
finansowe Twojej firmy